

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä Pohjoiskalotin koulutussäätiötä koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä Pohjoiskalotin koulutussäätiötä koskevan joulukuussa 1993 tehdyn sopimuksen. Sopimuksen mukaan vuonna 1991 perustettu Pohjoiskalotin koulutussäätiö järjestää edelleen työvoimapolitiista aikuiskoulutusta pääasiassa Suomen, Norjan ja Ruotsin pohjoiskalottialueita varten.

Säätiön toiminta rahoitettaisiin edelleen koulutuksen ja muun toiminnan myyntituloilla. Sopimusvaltioiden työvoimaviranomaiset voisivat hankkia työvoimapolitiista aikuiskoulutusta säätiöltä. Hankittavan koulutuksen työvoimapolitiittinen vastuu ja rahoitusvastuu kuuluivat sopimusvaltioiden työvoimaviranomaisille. Maat sitoutuisivat hankkimaan tietyn määrän koulutuspaikkoja vuosiksi 1994, 1995 ja 1996. Koulutukseen valituille suomalaisille opiskelijoille maksettaisiin työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaiset opintososiaaliset etuudet.

Suomi sitoutuisi hankkimaan 50 vuotuisia opiskelijapaikkaa aikaisemman 60 paikan sijasta, mikä alentaisi sopimuksesta aiheutuvia vuotuisia kustannuksia 6,5 miljoonasta markasta 5,6 miljoonaan markkaan.

Suomi sitoutuisi hankkimaan 50 vuotuisia opiskelijapaikkaa aikaisemman 60 paikan sijasta, mikä alentaisi sopimuksesta aiheutuvia vuotuisia kustannuksia 6,5 miljoonasta markasta 5,6 miljoonaan markkaan.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä tehtiin vuonna 1971 kolmevuotinen sopimus Pohjoiskalotin ammattikurssikeskuksesta ja vuonna 1974 sopimus kurssikeskuksen toiminnan jatkamisesta (SopS 10/76). Vuonna 1990 perustettiin koulutussäätiö jatkamaan entisen kurssikeskuksen toimintaa (SopS 112/91).

Pohjoiskalotin koulutussäätiön perustamisesta tehdyn sopimuksen mukaan Ruotsin valtio sitoutui tukemaan säätiön toimintaa vuonna 1991 seitsemän, vuonna 1992 kuuden ja vuonna 1993 viiden miljoonan kruunun vuotuisella määrärahalta. Kysymys siitä, jatkaako Ruotsi tämän jälkeen tuen maksamista, jätettiin sopimuksen mukaan käsiteltäväksi siinä yhteydessä, kun työmarkkinakysymyksistä vastaavat ministerit säätiön kahden ensimmäisen toimintavuoden jälkeen arvioisivat sopimuksen toteu-

tumista. Lisäksi sopimuksen mukaan kukin sopimusvaltio sitoutui ostamaan säätiöltä tietyn määrän koulutuspaikkoja kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana (1991—1993).

1.2. Muutokseen johtaneet syyt

Koulutussäätiön liittyvistä taloudellisista sitoumuksista on Pohjoiskalotin koulutussäätiön perustamisesta tehdyssä sopimuksessa sovittu vuoteen 1993 asti. Sen vuoksi samalla kun säätiön toimintaa muutoinkin arvioitiin, tarkistettiin näitä sitoumuksia koskevia sopimuksen kohtia vuosille 1994—1996.

Myös laki työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta (763/90) ja sen muutos (1479/92), joka koskee opiskelijoiden majoittumiskorvausta, edellyttivät sopimuksen tarkistamista.

2. Asian valmistelu

Pohjoiskalotin koulutussäätiötä koskevaa sopimusta on arvioitu maiden välisessä riippumattomassa työryhmässä, joka teki ehdotuksia sopimukseen tehtäviksi tarkennuksiksi ja muutoksiksi. Ruotsin valtion ylimääräinen vuotuinen tuki säätiölle olisi seuraavien kolmen vuoden aikana neljä miljoonaa kruunua kunakin vuotena. Tämän pohjalta sopimusta on valmisteltu virkatyönä työministeriössä. Sopimus on allekirjoitettu 21 päivänä joulukuuta 1993.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Suomi on sitoutunut aiemman sopimuksen perusteella ostamaan 60 oppilaspaikkaa. Vuodesta 1994 on tarkoitus supistaa tilattavia paikkoja 50 oppilaspaikkaan. Vuodeksi 1994 varatun määrärahan suuruus on 5,6 miljoonaa markkaa. Varat sisältyvät talousarvion momenttiin 34.06.51 (Työvoimapolitiittisen aikuis-koulutuksen ostopalvelut).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään säätiön hallintomalli, kotipaikka, nimi ja tarkoitus.

2 artikla. Säätiö on itsenäinen ja tulosvastuullinen. Se ei pyri voiton tavoitteluun ja mahdollinen ylijäämä on käytettävä sen oman toiminnan kehittämiseen.

3 artikla. Artiklassa määritellään Ruotsin valtion maksaman ylimääräisen taloudellisen avun suuruus. Vuosina 1994—1996 se on neljä miljoonaa kruunua kunakin vuotena.

4 artikla. Artiklassa määritellään säätiön hallituksen kokoonpano ja toimikausi. Kustakin maasta hallitukseen kuuluu kaksi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Toimikausi on kaksi vuotta.

5 artikla. Säätiöllä on johtaja, joka vastaa käytännön toiminnasta. Johtajan valitsee säätiön hallitus nelivuotiskaudeksi.

6 artikla. Sopimusvaltioiden tulee edelleen maksaa kurssitoiminnasta aiheutuvat todelliset kustannukset. Maiden tulee neljännesvuosittain etukäteen suorittaa maksu tilaamistaan paikoista.

Suomi sitoutuu ostamaan säätiöltä 50 vuotuista paikkaa vuosina 1994—1996, Norja 100 ja Ruotsi 140 koulutuspaikkaa.

7 artikla. Sopimusvaltiot sitoutuvat lisäksi maksamaan majoituksesta aiheutuvat todelliset kustannukset, ja kunkin vuoden alussa ilmoittamaan vähimmäistarpeensa. Tämäkin kustannus maksetaan etukäteen neljännesvuosittain.

8 artikla. Kurssilaisten opintososiaalisten

etuuksien määrittelystä ja maksamisesta vastaa se lähettäjämaa, jonka työvoimaviranomaiset valitsevat oppilaat.

9 artikla. Kouluttajia säätiöön palkattaessa pyritään noudattamaan vastaavaa jakaumaa kuin on oppilaidenkin välillä.

10 artikla. Sopimusvaltioiden työmarkkinakysymyksistä vastaavat ministerit arvioivat säätiön toimintaa joka kolmas vuosi ja tekevät aloitteen sopimuksen mahdollisesta muuttamisesta.

2. Sopimuksen voimaantulo ja irtisanominen

Sopimus on Norjan ja Ruotsin osalta tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Koska sopimuksen voimaantulo vaatii eduskunnan suostumuksen, se tulee Suomen osalta voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun Suomi on ilmoittanut Ruotsin ulkoasiainministeriölle sopimuksen hyväksymisestä. Koska kuluva vuoden talousarviossa on osoitettu tarvittavat varat, on Suomi kuitenkin osallistunut säätiön toimintaan vuoden alusta.

Jos jokin osapuoli irtisanoo sopimuksen, se lakkaa olemasta voimassa vuoden kuluttua siitä päivästä, jona Ruotsin ulkoministeriö on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen. Työmarkkinakysymyksistä vastaavien ministerien on irtisanomisen tapahduttua tehtävä aloite säätiön toiminnan jatkamista koskevista neuvotteluista.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 6 artiklan perusteella maat sitoutuvat tilaamaan koulutusta laitokselta vähintään vuosiksi 1994, 1995 ja 1996. Sopimus sisältää täten valtion talousarvioon liittyviä sitoumuksia useaksi vuodeksi, joten eduskunnan hyväksyminen on tältä osin tarpeellinen.

Helsingissä 21 päivänä lokakuuta 1994

Edellä esitetyn perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Tukholmassa 21 päivänä joulukuuta 1993 Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä Pohjoiskalotin koulutussäätöistä tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Heikki Haavisto*

Suomen, Norjan ja Ruotsin välinen

SOPIMUS

Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä

Suomen, Norjan ja Ruotsin hallitukset, jotka vuonna 1990 sopivat Pohjoiskalotin koulutussäätiön perustamisesta, ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla

Pohjoiskalotin koulutussäätiön, jonka kotipaikka on Övertorneån kunnassa, on järjestettävä ja kehitettävä tvövoimapolitiittista aikuiskoulutusta etupäässä Suomen, Norjan ja Ruotsin pohjoisimpien osien tarpeita silmällä pitäen. Säätiö saa myydä myös muita koulutustoimintaan liittyviä palveluja ja tuotteita.

Koulutustoiminta on järjestettävä joustavasti sopeuttamalla koulutus asianomaisten maiden tarpeisiin erityisesti kalottialueen näkökulmasta. Säätiön on työskenneltävä pohjoismaisen yhteistyön lisäämiseksi ja opetus on järjestettävä siten, että sitä voi seurata opiskelija, joka hallitsee suomen, norjan tai ruotsin kielen.

2 artikla

Säätiön toiminta on rahoitettava pääasiassa kursseista ja toimeksiannoista saatavin tuotoin. Säätiö ei pyri toiminnallaan tuottamaan voittoa. Ylijäämää voidaan käyttää seuraavien toimintavuosien mahdollisen alijäämän kattamiseen tai siirtää säätiön muuhun toimintaan.

3 artikla

Ruotsin valtio sitoutuu tällä sopimuksella tukemaan säätiön toimintaa neljän miljoonan kruunun vuotuisella määrärahalta vuosina 1994, 1995 ja 1996. Vuotuisesta määrärahasta voidaan kaksi miljoonaa kruunua käyttää henkilöstön kehittämiseen, markkinointiin sekä säätiön oppilassosiaaliseen toimintaan.

Jäljellä olevat varat voidaan käyttää koulutuksen sopeuttamiseksi eri maiden tarpeisiin.

Kysymystä siitä, jatkaako Ruotsi tämän jälkeen tuen maksamista on käsiteltävä siinä yhteydessä, kun työmarkkinakysymyksistä vas-

taavat ministerit joka kolmantena toimintavuonna arvioivat sopimuksen toteutumista.

4 artikla

Säätiön toimintaa johtaa hallitus, johon kuuluu kaksi jäsentä Suomesta, kaksi jäsentä Norjasta ja kaksi jäsentä Ruotsista. Kullekin jäsenelle valitaan myös varajäsen. Toimikausi on kaksi vuotta.

5 artikla

Säätiön toiminnasta vastaa johtaja, jonka säätiön hallitus nimittää. Johtaja nimitetään nelivuotiskaudeksi, jota on mahdollista pidentää kahdella vuodella. Johtajaksi pyritään valitsemaan henkilö, joka on eri maan kansalainen kuin viran kaksi edellistä haltijaa.

6 artikla

Kolme maata maksavat opiskelijoittensa kursseille osallistumisesta aiheutuvat todelliset kustannukset. Kutakin uutta toimintavuotta varten maat tekevät säätiön kanssa sopimuksen tietyn vuotuisen koulutuspaikkamäärän ostamisesta. Sovittujen vuotuisen koulutuspaikkojen osalta maiden on maksettava säätiölle ennakkoa vuosineljänneksittäin vähintään yksi neljäsosa sopimuksen mukaisesta määrästä. Tämän lisäksi maat voivat vuoden mittaan sopia säätiön kanssa erilliskurssien ostamisesta.

Vuosina 1994, 1995 ja 1996 Suomi sitoutuu ostamaan säätiöltä kunakin vuonna 50, Norja 100 ja Ruotsi 140 vuotuista koulutuspaikkaa edellyttäen, että sopimus 12 artiklan mukaan ei ole lakannut olemasta voimassa.

7 artikla

Kolme maata maksavat opiskelijoittensa todelliset asumiskustannukset. Kutakin toimintavuotta varten maat tekevät säätiön kanssa sopimuksen säätiön opiskelijoiden käyttöön varaamien asuntojen vuokraamisesta. Maiden on

maksettava säätiölle vuosineljänneksittäin enakkona sovitut asumiskustannukset.

8 artikla

Säätiön järjestämään työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden, joiden valitsemisesta kansalliset työvoimaviranomaiset päättävät, on saatava asianomaisen maan työvoimaviranomaisen määräämät etuudet. Nämä etuudet maksaa kotimaan viranomainen.

9 artikla

Otettaessa kouluttajia säätiön palvelukseen on pyrittävä Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä näiden maiden opiskelijoiden määrää vastavaan jakaumaan.

10 artikla

Joka kolmantena toimintavuonna työmarkkinakysymyksistä vastaavat ministerit tarkistavat säätiön toimintaa ja tekevät aloitteen tämän sopimuksen mahdollisesta muuttamisesta.

11 artikla

Tämä sopimus tulee Norjan ja Ruotsin osalta voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994, Suomen osalta se tulee voimaan kolmenkym-

menen päivän kuluttua siitä, kun Suomi on ilmoittanut Ruotsin ulkoasiainministeriölle sopimuksen hyväksymisestä. Tällä sopimuksella kumotaan 21 päivänä joulukuuta 1990 tehty sopimus Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä.

12 artikla

Jos jokin osapuoli irtisanoo sopimuksen, se lakkaa olemasta voimassa vuoden kuluttua siitä päivästä, jona Ruotsin ulkoministeriö on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen. Työmarkkinakysymyksistä vastaavien ministeriöiden on irtisanomisen tapahduttua tehtävä aloite säätiön toiminnan jatkamista koskevista neuvotteluista.

13 artikla

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale talletetaan Ruotsin ulkoministeriöön, joka toimittaa siitä muille osapuolille oikeaksi todistetut jäljennökset.

Tämän vakuudeksi ovat asianmukaisesti valtuutetut edustajat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Tukholmassa 21 päivänä joulukuuta 1993 yhtenä suomen-, norjan- ja ruotsinkielisenä kappaleena, jonka kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

Suomen hallituksen puolesta:

Matti Kahiluoto

For Norges regering:

Truls Hanevold

För Sveriges regering:

Börge Hörnlund

